

SEBASTIAN FAGERLUND STONEWORK

DRIFTS / TRANSIT

FINNISH RADIO
SYMPHONY ORCHESTRA

HANNU LINTU
ISMO ESKELINEN
guitar

HANNU LINTU

Photo: © Veikko Kähkönen

FAGERLUND, SEBASTIAN (b.1972)

1	DRIFTS for orchestra (2017)	11'43
2	STONWORK for orchestra (2015)	15'27
	TRANSIT, concerto for guitar and orchestra (2013)	21'46
3	I. <i>Moderato con anima</i> – <i>attacca</i> –	5'30
4	II. <i>Intenso, liberamente</i> – <i>attacca</i> –	2'59
5	III. <i>Espressivo</i> – <i>attacca</i> –	4'37
6	IV. <i>Ritmico</i> – <i>attacca</i> –	3'04
7	V. <i>Brillante</i> – <i>attacca</i> –	1'26
8	VI. <i>Intenso</i>	4'08

TT: 50'00

ISMO ESKELINEN *guitar*
FINNISH RADIO SYMPHONY ORCHESTRA
HANNU LINTU *conductor*

All works published by Edition Peters

INSTRUMENTARIUM
Guitar: Gabriele Lodi 2011

Sebastian Fagerlund (b. 1972) has established himself as one of the most prominent European composers of his generation. He studied composition at the Sibelius Academy in Helsinki under the guidance of Erkki Jokinen and received his diploma in composition in 2004. Important aspects of Fagerlund's work are his interest in large-scale forms and a profound view of music expressing fundamental questions and existential experiences. A highly virtuosic instrumental feel and strong sense of musicianship are noticeable in all of his works, creating musical dramas in which powerful expression is combined with intensity and vivid communication, as well as an openness towards different musical traditions. Works by Fagerlund have been commissioned and performed by numerous major orchestras, outstanding conductors and musicians all over the world. His output ranges from opera to chamber and solo works, the most significant pieces being his concertos and works for orchestra. In 2011 Fagerlund was awarded Finland's renowned Teosto Prize for his orchestral work *Ignite*, which the same year was also selected as a recommended work at the International Rostrum of Composers in Vienna. During the 2016–17 season Fagerlund was composer-in-residence at the Amsterdam Concertgebouw.

© *BIS* 2017

When Sebastian Fagerlund started to compose the orchestral piece *Stonework* (2014–15), a commission from the Tampere and Bergen Philharmonic Orchestras, he soon had the idea of writing an orchestral trilogy. This was a good opportunity to do so, as he knew that several orchestral commissions were in the pipeline. *Stonework* was followed by *Drifts*, composed in 2016–17 and commissioned jointly by the Finnish Radio Symphony Orchestra, Gothenburg Symphony and Orquesta Sinfónica de Galicia. At the time of writing the third part of the trilogy was in preparation, commissioned by the Amsterdam Concertgebouw, BBC Symphony Orchestra and Finnish Radio Symphony Orchestra. Its première will take place in Amsterdam in April 2018.

The component parts of the trilogy are linked in that their material shares the same starting point; Fagerlund himself speaks of them as having ‘DNA from the same material’. Each of them is thus a fully independent, self-sufficient work, even if Fagerlund does not rule out the possibility that they might be performed together as a single unit.

According to Fagerlund, the title *Stonework* alludes to the man-made stone structures and monuments that are found all over the world. They were created for various reasons and have served both as landmarks and navigational aids and also in shamanistic rituals. The idea of these structures served as a kind of abstract inspiration for the work. Fagerlund explains that ‘the compositional point of departure was an ample melodic-harmonic motif first heard very broadly at the beginning of the piece, which dominates both the overall form and also the surface activity.’

The opening bars of *Stonework* launch us directly into the action, amid highly-charged intensity that exudes power. A strong rhythmic pulse emerges, enriched by various orchestral perspectives. After a climax the music turns into an almost static, petrified soundscape, out of which broadly curved melodic lines arise. The rhythmic pulse returns, taking us purposefully – via a long, rising wave motion – to an intensely grand and powerful climax, which unravels in the strings’ impassioned melodic line and sudden cut-off; this is necessary to balance out the music’s frenetic energetic charge.

Composed after *Stonework*, *Drifts* has a rather different premise, as is suggested by the name itself, which – in contrast to the stone structures in *Stonework* – refers to accumulations of wind or water. As well as using the orchestral trilogy’s shared DNA in *Drifts*, Fagerlund establishes connections with an earlier work, the opera *Höstsonaten* (*Autumn Sonata*; 2014–16) based on the film by Ingmar Bergman. According to the composer, the opera’s long melodic lines naturally found their way into his new orchestral work.

One of Fagerlund's principal aims in *Drifts* was to compose a work in predominantly slow tempo. And that is how it begins, a dark-hued *largo misterioso* emerging from the depths of the low register. Fagerlund soon realized, however, that if his original intentions were too precise, it would be pointless to remain a slave to them; the musical material proved to some extent to be self-determining, and during the compositional process faster material started to find its way into the piece. The idea of slow music is nonetheless a dominant undercurrent in the work, as different tempos overlap or are present on different levels, and in fact it is only as we approach the climactic section near end of the piece that the faster material assumes the upper hand.

Compared with *Stonework* and *Drifts*, the guitar concerto *Transit* (2013) offers us a wholly different perspective on Fagerlund's music. At its core, above all else, are the challenges that the guitar posed for him when he was composing the concerto. For a start, the guitar's technical possibilities were not initially as familiar to him as those of the piano or the main instruments of the symphony orchestra. In addition the guitar's quiet sound, easily drowned out by the orchestra, posed its own challenges.

Fagerlund was deeply aware of these preconditions, but turned them to his advantage. He found that the use of the guitar forced him to dive deeper into his own expression than before and to consider how the material he used could be adapted for the instrument. He was interested in finding out how the guitar could be an organic part of the whole, and did not seek to create an emphatic confrontation between soloist and orchestra. As a sort of preparatory work he wrote the solo guitar piece *Kromos* (2011), premièred by Ismo Eskelinen, including some material that also found its way into the concerto.

Fagerlund says that the title *Transit* has no particular programmatic background. In the composer's mind the word is associated with the way the material recurs and

is transformed throughout the work, as if in a spiral. Fagerlund identifies three central elements in the piece: a descending line that appears not only thematically but also in condensing harmonies; arpeggio-like material that is typical for the guitar but can also be heard on other instruments; and a syncopated, rhythmically characteristic idea. The participation of the guitar means that the work is quieter and more transparent in expression than is usual in Fagerlund's compositions.

Transit has six movements that are played without a break and, in terms of overall form, create a broad, heterogeneous arch. The work's structural descending line appears straight away in the opening bars of the first movement. At first the music is coloured by a delicately transparent, almost pointillistic sonority, but events gather pace as the movement progresses, and the guitar engages in sometimes intense dialogue with the orchestra. The second movement is dominated by a mood of expectation, and the guitarist has the opportunity to improvise a brief cadenza above a background of sustained notes from the strings. In the third movement a thinned down and extended version of the descending motif is heard from the strings. The mood of the movement intensifies and leads to a powerful orchestral climax. The rhythms are more sharply angular and accented in the fourth movement, in which the guitarist also has percussive effects. The motion starts to level out in the fifth movement, leading to the meditative final movement. At the end of the piece the guitar's true nature is revealed, as the descending line and arpeggio material are fused together.

© **Kimmo Korhonen 2017**

The **Finnish Radio Symphony Orchestra** (FRSO) is the orchestra of the Finnish Broadcasting Company (Yle), with a mission to promote Finnish musical culture. Founded in 1927 as an ensemble of ten players, it grew to symphony orchestra strength in the 1960s. Its current chief conductor is Hannu Lintu, whose illustrious predecessors include Paavo Berglund, Okko Kamu, Leif Segerstam, Jukka-Pekka Saraste and Sakari Oramo. The FRSO has two honorary conductors: Jukka-Pekka Saraste and Sakari Oramo.

Contemporary music forms a major part of the repertoire of the orchestra, which each year premières a number of commissions. Another of its missions is to record all Finnish orchestral music for the Yle archive. The FRSO regularly tours internationally, and has in recent years performed at venues such as Vienna Musikverein, Amsterdam Concertgebouw, Zürich Tonhalle and the Barbican Centre in London. The orchestra's rich and varied discography has met with critical acclaim internationally, and all its concerts are broadcast, usually live, on Yle Radio 1. They can also be heard and watched on the Yle Areena website (yle.fi/areena).

<https://yle.fi/aihe/rso-english>

Hannu Lintu took up the post of chief conductor of the Finnish Radio Symphony Orchestra in 2013, prior to which he held the positions of artistic director and chief conductor of the Tampere Philharmonic Orchestra and principal guest conductor with the RTÉ National Symphony Orchestra in Dublin. Recent engagements include the Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Luzerner Sinfonieorchester, Orquesta Sinfónica de Galicia, Seoul Philharmonic Orchestra, and the St Louis, Baltimore and Toronto symphony orchestras, as well as three acclaimed European débuts: Staatsorchester Stuttgart, Radio-Symphonieorchester Wien and NDR Elbphilharmonie Orchester.

Operatic projects include Aulis Sallinen's *Kullervo* at Savonlinna Opera Festival,

and *Carmen*, Sallinen's *King Lear*, *Tristan und Isolde* and *Parsifal* with the Finnish National Opera. Hannu Lintu studied cello, piano and then conducting with Jorma Panula at the Sibelius Academy. He participated in masterclasses with Myung-Whun Chung at the Accademia Chigiana in Siena, Italy, and took first prize at the Nordic Conducting Competition in Bergen in 1994. A wide-ranging discography has received international acclaim, as well as nominations to both the Grammy and the *Gramophone* Awards.

www.hannulintu.fi

Ismo Eskelinen is acclaimed as one of the world's finest classical guitarists and has performed at venues such as the Berlin Philharmonie, Amsterdam Concertgebouw, the Royal Festival Hall in London and the Théâtre de la Monnaie in Brussels. He regularly appears as soloist with orchestras including the Helsinki Philharmonic Orchestra, Finnish Radio Symphony Orchestra, Lapland Chamber Orchestra, BBC Symphony Orchestra and NWD Philharmonie, collaborating with conductors such as Sakari Oramo, Okko Kamu, John Storgårds, Miguel Harth-Bedoya and Ernest Martínez-Izquierdo.

A dedicated chamber musician, Eskelinen is a regular guest on major festivals worldwide. His repertoire spans from the 16th century to the present day and he has been equally acclaimed for his performances of Bach as for his premières of works written for him by composers such as Einojuhani Rautavaara, Aulis Sallinen, Kalevi Aho, Olli Mustonen and Sebastian Fagerlund. Previous recordings have won prizes and nominations. This is his first recording for BIS. Ismo Eskelinen teaches at the Sibelius Academy in Helsinki and is artistic director of the Riihimäki summer concerts in Finland.

www.ismoeskelinen.com

ISMO ESKELINEN

Photo: © Maarit Kytöharju

Sebastian Fagerlundista (s. 1972) on tullut yksi sukupolvensa merkittävimmistä eurooppalaisista säveltäjistä. Hän opiskeli sävellystä Sibelius-Akatemiassa opettajanaan Erkki Jokinen ja teki sävellysdiplominsa vuonna 2004. Fagerlundin teoksissa tärkeitä näkökulmia ovat hänen kiinnostuksensa suuren mittakaavan muotoihin ja syvällinen näkemys musiikista perustavanlaatuisten kysymysten ja eksistentiaalisten kokemusten ilmaisuna. Hyvin virtuoosinen instrumentaalinen tuntuma ja vahva muusikkous ovat tunnistettavissa kaikissa hänen teoksissaan – nämä luovat musiikillista draamaa, jossa voimakas ilmaisu yhdistyy intensiteettiin ja eloisaan kommunikaatioon – kuin myös avoimuus eri musiikillisia perinteitä kohtaan. Lukuisat merkittävät orkesterit ja huomattavat kapellimestarit ja muusikot ympäri maailman ovat tilanneet ja esittäneet Fagerlundin teoksia. Hänen oopperasta kamarimusiikki- ja sooloteoksiin ulottuvan tuotantonsa merkittävimmät teokset ovat konsertot ja orkesteriteokset. Vuonna 2011 Fagerlund sai arvostetun Teosto-palkinnon orkesteriteoksestaan *Ignite*, joka valittiin samana vuonna Wienin kansainvälisen säveltäjärostrumin suositusteokseksi. Konserttivuoden 2016/2017 Fagerlund toimi Amsterdamin Concertgebouwn residenssisäveltäjänä.

© **BIS 2017**

Kun Sebastian Fagerlund alkoi säveltää Tampere Filharmonian ja Bergenin filharmonikkojen tilaamaa orkesteriteosta *Stonework* (2014–15), hänelle tuli mieleen ajatus kokonaisesta orkesteritrilogiasta. Tähän oli hyvä tilaisuus, sillä hänellä oli tiedossa seuraaviksi vuosiksi useita orkesteriteosten tilauksia. *Stoneworkia* seurasi vuosina 2016–17 sävelletty *Drifts*, joka syntyi Radion sinfoniaorkesterin, Göteborgin sinfoniaorkesterin ja Galician sinfoniaorkesterin yhteistilauksesta. Tätä kirjoitettaessa työn alla on trilogian kolmas teos, jonka tilaajia ovat Amsterdamin Concertgebouw, BBC-sinfoniaorkesteri ja Radion sinfoniaorkesteri. Kantaesitys on Amsterdamissa huhtikuussa 2018.

Trilogian teokset liittyvät toisiinsa yhteisten materiaalistien lähtökohtien tasolla; Fagerlund itse puhuu teosten ”samasta materiaalin DNA:sta”. Jokainen niistä on silti täysin itsenäinen ja omaehtoinen teoksensa, vaikka Fagerlund ei suljakaan pois mahdollisuutta, että teokset voisi esittää myös yhtenäisenä kokonaisuutena.

Stoneworkin nimi viittaa Fagerlundin mukaan ihmisen rakentamiin kiviröykkiöihin ja -rakennelmiin, jollaisia löytyy joka puolelta maailmaa. Niitä on kasattu erilaisista syistä ja käytetty niin maamerkkeinä ja navigoinnin apuna kuin shamanistisiin rituaaleihin. Ajatus näistä rakennelmista on toiminut eräänlaisena teoksen abstraktina innoittajana. Fagerlund kertoo, että ”sävellyksellisenä lähtökohtana on ollut laaja melodisharmoninen motiivi, joka aukeaa teoksen alussa hyvin laajassa muodossa ja joka hallitsee sekä teoksen suurmuotoon liittyviä että pinnalla tapahtuvia asioita”.

Stonework tempautuu avaustahdeissa suoraan keskelle tapahtumia, keskelle latautunutta ja voimaa uhkuvaa intensiteettiä. Esiin nousee vahva rytmien syke, jota erilaiset orkestraaliset perspektiivin vaihtelut rikastavat. Huipennuksen jälkeen musiikki taittuu lähes pysähtyneeksi, kivettyneiden sointien maisemaksi, josta nousee esiin laveasti kaartuvia melodialinjoja. Rytmien syke palaa ja vie pitkänä nousuaaltona kohti määrätietoisesti tiivistyvää muhkeiden voimatehojen huipennusta, joka purkautuu joustin intensiiviseen melodialinjaan ja pysädyttävään äkkileikkaukseen; tämä tarvitaan, jotta musiikin kiihkeä energialataus saadaan tasaannutetuksi.

Stoneworkin jälkeen valmistunut *Drifts* alkoi syntyä hiukan erilaisista lähtökohdista. Tähän viittaa jo nimi, joka erotukseksi *Stoneworkin* kiviröykkiöistä tarkoittaa tuulen tai veden aiheuttamia kasautumia. Orkesteritriologian yhteisen musiikillisen DNA:n lisäksi Fagerlund kokee *Driftsissä* yhteyksiä sitä edeltäneeseen, Ingmar Bergmanin elokuvaan perustuvaan oopperaan *Höstsonaten* (2014–16). Hänen mukaansa oopperaan kuin luonnostaan kuuluvaa pitkälinjaista melodisuutta on kulkeutunut myös uuteen orkesteriteokseen.

Yhtenä *Driftsin* keskeisenä lähtökohtana oli säveltää tempoltaan pääosin hidas teos. Sellaisena se alkaakin kasvaessaan tummasävyisenä *largo misteriosa* esiin matalan rekisterin uumenista. Fagerlund sai kuitenkin huomata, ettei liian tarkoista ennakkosuunnitelmista aina kannata pitää kiinni, sillä musiikillinen materiaali osoittautui tavallaan itseohjautuvaksi ja nopeampaa ainesta alkoi sävellysprosessin aikana työntyä kuin puoliväkisin esiin. Hitaan musiikin ajatus on silti teoksen hallitsevana pohjavirtana, kun erilaiset tempot limittyvät toisiinsa tai asettuvat päällekkäisiksi kerrostumiksi, ja oikeastaan vasta teoksen loppupuolen huipentavassa jaksossa nopealiikkeisempi aines saa ylivallan.

Kitarakonsertto *Transit* (2013) avaa *Stoneworkiin* ja *Driftsiin* verrattuna aivan toisenlaisen näkökulman Fagerlundin musiikkiin. Keskeisiä ovat ennen muuta ne haasteet, jotka kitara asetti hänelle konsertton säveltäjänä. Ensiksikin kitaran soittotekniset mahdollisuudet eivät olleet hänelle entuudestaan samalla tavalla tuttuja kuin pianon tai sinfoniaorkesterin perussoittimien tapauksessa. Toiseksi kitaran hiljainen ja helposti orkesterin peittoon jäävä ääni asetti sävellystyölle omat vaatimuksensa.

Fagerlund oli syvän tietoinen näistä reunaehdoista mutta käänsi ne positiiviseksi haasteeksi. Hän koki, että kitaran käyttö pakotti hänet etsimään omaa ilmaisua aiempaa syvemmältä, miettimään miten hänen käyttämänsä materiaali taipuu juuri kitaralle. Häntä kiinnosti se, miten kitara voi olla orgaanisesti mukana kokonaisuudessa, eikä hän halunnut luoda korostettua vastakkainasettelua solistin ja orkesterin välille. Eräänlaiseksi esityöksi syntyi Ismo Eskelisen kantaesittämä soolokitara-kappale *Kromos* (2011), jonka materiaalista osa on kulkeutunut myös konserttoon.

Nimellä *Transit* ei Fagerlundin mukaan ole varsinaista ohjelmallista taustaa. Sana tarkoittaa ”läpikulkua” ja liittyy säveltäjän mielessä siihen, kuinka käytetty materiaali palautuu ja muuntuu läpi teoksen, kuin spiraalissa. Fagerlund jäsentää teoksesta kolme keskeistä materiaalia: laskevan linjan, joka ilmenee paitsi laske-

vissa aiheissa myös kokoonpakkautuvissa harmonioissa, kitaralle luonteenomaisen arpeggiomaisen materiaalin, jota voi esiintyä myös muilla soittimilla, sekä rytmisesti voimakkaan, synkopoidun aiheen. Kitaran mukanaolo merkitsee sitä, että teoksen ilmaisu on hiljaisempaa ja läpikuultavampaa kuin Fagerlundin teoksissa yleensä.

Transitissa on kuusi osaa, jotka kytkeytyvät tauoitta yhteen ja luovat suurmuodon tasolla laajan, monipolvisen kaaroksen. Teosta jäsentävä laskeva linja piirtyy esiin heti ensiosan avaustahdeissa. Musiikkia värittää aluksi hauraan läpikuultava, lähes pointillistinen sointikuva, mutta tapahtumat tihenevät osan edetessä kitaran käydessä ajoittain tiivistä vuoropuhelua orkesterin kanssa. Toista osaa hallitsee odottava tunnelma, ja kitaristilla on mahdollisuus improvisoida lyhyt kadenssi jousien pitkien äänten taustaa vasten. Kolmannessa osassa laskeva aihe kuullaan jousilla laajaksi harventuneena versiona. Osan tunnelma tihentyy ja vie orkesterin tehokkaaseen nousuun. Rytmisen ilme on teräväsärmäisin ja aksentoiduin neljännessä osassa, jossa kitaristilla on myös lyömäsoitinmaisia tehoja. Liike alkaa tasaantua viidennessä osassa ja johtaa mietiskelevään päätösosaan. Teoksen lopulla paljastuu kitaran todellinen olemus, kun laskeva linja ja arpeggio-materiaali sulautuvat yhteen.

© *Kimmo Korhonen 2017*

Radion sinfoniaorkesteri (RSO) on Yleisradion orkesteri, jonka tehtävänä on tuottaa ja edistää suomalaista musiikkikulttuuria. Radio-orkesteri perustettiin vuonna 1927 kymmenen muusikon voimin. Sinfoniaorkesterin mittoihin se kasvoi 1960-luvulla. Orkesterin ylikapellimestari on Hannu Lintu, jonka edeltäjiä ovat olleet muun muassa Paavo Berglund, Okko Kamu, Leif Segerstam, Jukka-Pekka Saraste ja Sakari Oramo. RSO:n kaksi kunniakapellimestaria ovat Jukka-Pekka Saraste ja Sakari Oramo.

RSO:n ohjelmisto sisältää runsaasti nykymusiikkia ja orkesteri kantaesittää vuosittain useita Yleisradion tilausteoksia. RSO:n tehtäviin kuuluu myös koko suomalaisen orkesterimusiikin taltiointi kantaneuvoille Yleisradion arkistoon. RSO tekee säännöllisesti konserttikiertueita ympäri maailmaa, ja on viime vuosina esiintynyt muun muassa Wienin Musikvereinissa, Amsterdamin Concertgebouwssa, Zürichin Tonhallsessa sekä Lontoon Barbican Centressä. Orkesterin levytykset ovat saaneet runsaasti kansainvälisiä palkintoja ja ylistäviä arvosteluja. RSO:n kotikanava on Yle Radio 1, joka lähettää orkesterin kaikki konsertit yleensä suorina lähetyksinä. Yle Areenassa (yle.fi/areena) voi konsertteja kuunnella sekä katsella korkealaatuisen livekuvan kautta.

<https://yle.fi/aihe/rso>

Hannu Lintu aloitti Radion sinfoniaorkesterin ylikapellimestarina vuonna 2013, ja tätä ennen hän työskenteli Tampere Filharmonian taiteellisena johtajana ja ylikapellimestarina sekä kansallisen RTÉ-sinfoniaorkesterin päävierailijana Dublinissa. Viime aikoina hän on johtanut mm. Deutsches Symphonie-Orchester Berliniä, Luzernin sinfoniaorkesteria, Galician sinfoniaorkesteria, Soulin filharmonista orkesteria sekä St. Louisin, Baltimoren ja Toronton sinfoniaorkestereita. Tämän lisäksi hänellä on ollut kolme merkittävää Euroopan-debyyttiä: Stuttgartin valtionorkesteri, Wienin radion sinfoniaorkesteri ja NDR Elbphilharmonie -orkesteri.

Linnun johtamista oopperatuotannoista mainittakoon Aulis Sallisen *Kullervo* Savonlinnan Oopperajuhlilla sekä *Carmen*, Sallisen *Kuningas Lear*, *Tristan ja Isolde* sekä *Parsifal* Suomen Kansallisoopperassa. Hannu Lintu opiskeli sellon- ja pianonsoittoa, ja orkesterinjohtoa Jorma Panulan johdolla Sibelius-Akatemiassa. Hän osallistui Myung-Whun Chungin mestarikursseille Accademia Chigianassa Italian Sienessä ja voitti Pohjoismaiset kapellimestarikilpailut Bergenissä vuonna

1994. Laaja-alainen diskografia on saanut paljon kansainvälistä tunnustusta ja Grammy- ja Gramophone-palkintoehdokkuuksia.

www.hannulintu.fi

Ismo Eskelinen pidetään yhtenä maailman hienoimmista klassisista kitaristeista, ja hän on esiintynyt mm. Berliinin filharmoniassa, Amsterdamin Concertgebouwssa, Lontoon Royal Festival Hallissa ja Brysselin Théâtre de la Monnaïessa. Hän esiintyy säännöllisesti solistina mm. Helsingin kaupunginorkesterin, Radion sinfoniaorkesterin, Lapin kamariorkesterin, BBC:n sinfoniaorkesterin ja NWD Philharmonien kanssa työskennellen mm. kapellimestarien Sakari Oramo, Okko Kamu, John Storgårds, Miguel Harth-Bedoya ja Ernest Martínez-Izquierdo kanssa.

Eskelinen on omistautunut myös kamarimusiikille ja esiintyy säännöllisesti merkittävillä festivaaleilla ympäri maailman. Hänen ohjelmistonsa ulottuu 1700-luvulta tähän päivään, ja hän on saanut tunnustusta niin Bach-esityksistään kuin maailmanensiesityksistään hänelle kirjoitetuista teoksista mm. säveltäjiltä Einjuhani Rautavaara, Aulis Sallinen, Kalevi Aho, Olli Mustonen ja Sebastian Fagerlund. Aiemmat levytykset ovat saaneet palkintoja ja ehdokkuuksia. Tämä on hänen ensimmäinen äänitteensä BIS-levymerkille. Ismo Eskelinen opettaa Sibelius-Akatemiassa Helsingissä ja on Riihimäen Kesäkonserttien taiteellinen johtaja.

www.ismoeskelinen.com

Sebastian Fagerlund (geb. 1972) hat sich als einer der führenden europäischen Komponisten seiner Generation etabliert. Er studierte Komposition an der Sibelius-Akademie in Helsinki bei Erkki Jokinen, wo er 2004 sein Kompositionsdiplom erhielt. Wichtige Charakteristika von Fagerlunds Schaffen sind sein Faible für Großformen und seine profunde Auffassung von Musik als Ausdruck grundlegender Fragen und existentieller Erfahrungen. Seine Werke zeigen eine ungemein subtile Instrumentation und eine hoch entwickelte Musikalität; sie sorgen für Musikdramen, in denen sich kraftvoller Ausdruck mit Intensität und lebendiger Kommunikation sowie mit einer Offenheit gegenüber verschiedenen musikalischen Traditionen verbindet. Werke von Fagerlund wurden von zahlreichen bedeutenden Orchestern, herausragenden Dirigenten und Musikern in der ganzen Welt in Auftrag gegeben und gespielt. Sein Schaffen reicht von der Oper bis zur Kammermusik und zu Solowerken; als seine signifikantesten Kompositionen dürfen seine Konzerte und Orchesterwerke gelten. Im Jahr 2011 wurde Fagerlund mit dem renommierten finnischen Teosto-Preis für sein Orchesterwerk *Ignite* ausgezeichnet, das im selben Jahr auch vom International Rostrum of Composers in Wien mit einer Empfehlung bedacht wurde. In der Saison 2016/17 ist Fagerlund Composer-in-Residence des Concertgebouw Amsterdam.

© **BIS** 2017

Als Sebastian Fagerlund sich im Auftrag des Tampere Philharmonic Orchestra und des Bergen Philharmonic Orchestra an die Komposition des Orchesterstücks **Stonework** (*Steinwerk*, 2014/15) machte, kam ihm bald die Idee zu einer Orchestertrilogie. Der Zeitpunkt war günstig, lagen ihm doch noch weitere Aufträge für Orchesterwerke vor. Auf *Stonework* folgte *Drifts* (*Strömungen*), komponiert 2016/17 im Auftrag des Finnischen Radio-Symphonieorchesters, der Göteborger Symphoniker und des Orquesta Sinfónica de Galicia. Zum gegenwärtigen Zeitpunkt

ist der dritte Teil der Trilogie in Vorbereitung, ein Auftrag des Concertgebouw Amsterdam, des BBC Symphony Orchestra und des Finnischen Radio-Symphonieorchesters; seine Uraufführung findet im April 2018 in Amsterdam statt.

Was die Teile der Trilogie miteinander verbindet, ist ihr gemeinsames Ausgangsmaterial; „ihre DNA“, so Fagerlund, „entstammt demselben Material“. Jeder Teil ist mithin ein völlig unabhängiges, eigenständiges Werk, auch wenn Fagerlund die Möglichkeit einer Gesamtaufführung der drei Teile als integrale Einheit nicht ausschließt.

Der Titel *Stonework* spielt, so der Komponist, auf die von Menschenhand geschaffenen Gebilde und Monumente aus Stein an, die überall auf der Welt zu finden sind. Aus unterschiedlichen Gründen entstanden, dienten sie als Landmarken und Navigationshilfen, waren aber auch Gegenstand schamanistischer Rituale. Die Idee solcher Bauten bildete eine Art abstrakte Inspiration für das Werk. „Ausgangspunkt der Komposition“, so Fagerlund, „war ein weiträumiges, erstmals zu Beginn des Stückes erklingendes melodisch-harmonisches Motiv, das sowohl die Gesamtform als auch die Oberflächenaktivität dominiert.“

Die Eingangstakte von *Stonework*, hoch aufgeladen und von kraftvoller Intensität, ziehen uns mitten hinein ins Geschehen. Ein starker rhythmischer Puls entsteht, angereichert aus verschiedenen orchestralen Perspektiven. Nach einem Höhepunkt verwandelt sich die Musik in eine fast statische, versteinerte Klanglandschaft, aus der weit geschwungene melodische Linien hervorgehen. Der rhythmische Puls kehrt zurück und führt uns mittels einer langen, aufsteigenden Wellenbewegung zu einem eindringlichen, großen und kraftvollen Höhepunkt; dieser weicht – notwendiger Ausgleich für die frenetische Energie der Musik – in einer leidenschaftlichen Melodielinie der Streicher und mündet in einen plötzlichen Abbruch.

Wie bereits der Titel *Drifts* andeutet, der im Unterschied zu den Steinbauten in

Stonework auf Ansammlungen von Wind oder Wasser verweist, basiert dieses Werk auf einer ganz anderen Prämisse. Neben der Verwendung der Kollektiv-DNA der Orchestertrilogie stellt Fagerlund in *Drifts* Verbindungen zu einem früheren Werk her: der auf Ingmar Bergmans gleichnamigem Film basierenden Oper *Höstsonaten* (*Herbstsonate*, 2014–16). Die langen Melodielinien der Oper fanden laut Fagerlund auf natürliche Weise den Weg in sein neues Orchesterwerk.

Eine von Fagerlunds Intentionen in *Drifts* war es, ein Werk in vorwiegend langsamem Tempo zu komponieren. Und genauso beginnt es – als dunkel abgetöntes *Largo misterioso*, das den tiefen Registern entsteigt. Doch Fagerlund erkannte bald, dass es witzlos war, seinen präzisen Vorgaben sklavisch zu folgen; das musikalische Material entwickelte eine gewisse Eigendynamik, und so gelangte im Zuge des Kompositionsprozesses allmählich auch schnelleres Material in das Werk. Die Idee einer langsamen Musik ist dennoch ein dominanter Grundzug dieses Stücks, in dem verschiedene Tempi einander überlagern oder auf verschiedenen Ebenen präsent sind; in der Tat gewinnt das schnellere Material erst mit dem Kulminationsteil gegen Ende des Werks die Oberhand.

Im Vergleich zu *Stonework* und *Drifts* ermöglicht uns das Gitarrenkonzert *Transit* (2013) einen ganz anderen Blick auf Fagerlunds Musik. Hier stehen vor allem die Herausforderungen im Zentrum, die die Gitarre für ihn als Komponisten stellte. So waren ihm die technischen Möglichkeiten der Gitarre zunächst nicht so vertraut wie die des Klaviers oder der Hauptinstrumente des Symphonieorchesters; auch stellte der leise, vom Orchester schnell übertönte Klang der Gitarre ein ganz eigenes Problem dar.

Fagerlund war sich dieser Voraussetzungen sehr bewusst, wendete sie aber zu seinem Vorteil. Er stellte fest, dass die Gitarre ihn dazu zwang, seine eigenen Ausdrucksformen neu zu überdenken und zu überlegen, wie das verwendete Material dem Instrument angepasst werden konnte. Ihm ging es darum, die Gitarre zu einem

organischen Teil des Ganzen zu machen, und so verzichtete er auf eine emphatische Konfrontation von Solist und Orchester. Als eine Art Vorstudie schrieb er das von Ismo Eskelinen uraufgeführte Gitarrensolostück *Kromos* (2011), das teilweise Material des Konzerts enthält.

Der Titel *Transit* hat laut Fagerlund keinen besonderen programmatischen Hintergrund, vielmehr beschreibt er die spiralförmige Art und Weise, wie das Material im Laufe des Werks wiederholt und verwandelt wird. Fagerlund hebt drei zentrale Charakteristika des Stücks hervor: eine absteigende Linie, die nicht nur thematisch, sondern auch zu Harmonien verdichtet erscheint; arpeggioähnliches Material, das für die Gitarre typisch ist, aber auch auf anderen Instrumenten zu hören ist; und ein synkopierter, rhythmisch charakteristischer Gedanke. Die Mitwirkung der Gitarre sorgt dafür, dass das Werk in einer für Fagerlund ungewöhnlichen Weise leise und transparent ist.

Transit hat sechs Sätze, die pausenlos aufeinander folgen und eine breit angelegte, heterogene Bogenform erzeugen. Die strukturbildende absteigende Linie des Werks erscheint sofort in den Anfangstakten des ersten Satzes. Zunächst ist die Musik von einer zart transparenten, fast pointillistischen Klanglichkeit, doch im weiteren Satzverlauf beschleunigt sich das Geschehen, und die Gitarre lässt sich auf einen mitunter intensiven Dialog mit dem Orchester ein. Den zweiten Satz prägt eine erwartungsvolle Stimmung, und der Gitarrist erhält Gelegenheit, vor einem Hintergrund aus getragenen Streichertönen eine kurze Kadenz zu improvisieren. Im dritten Satz erklingt eine ausgedünnte und verlängerte Version des absteigenden Motivs in den Streichern. Die Stimmung des Satzes verdichtet sich und führt zu einem mächtigen Höhepunkt im gesamten Orchester. Die Rhythmik des vierten Satzes, in dem die Gitarre u.a. auch perkussive Effekte hat, ist weitaus kantiger und akzentuierter. Im fünften Satz beginnen sich die Bewegungsimpulse auszugleichen, worauf der nachdenkliche Schlusssatz erklingt. Am Ende des Stückes wird die

wahre Natur der Gitarre aufgedeckt, wenn die absteigende Linie und das Arpeggiomaterial miteinander verschmelzen.

© *Kimmo Korhonen 2017*

Das **Finnische Radio-Symphonieorchester** (FRSO) hat als Orchester der Finnischen Rundfunkanstalt (Yle) das Ziel, die finnische Musikkultur zu fördern. 1927 als zehnköpfiges Ensemble gegründet, wuchs es in den 1960er Jahren zu Symphonieorchesterstärke heran. Sein aktueller Chefdirigent ist Hannu Lintu, zu dessen berühmten Vorgängern u.a. Paavo Berglund, Okko Kamu, Leif Segerstam, Jukka-Pekka Saraste und Sakari Oramo gehören. Das FRSO hat zwei Ehrendirigenten: Jukka-Pekka Saraste und Sakari Oramo.

Die zeitgenössische Musik bildet einen wichtigen Repertoirebestandteil des Orchesters, das jedes Jahr eine Reihe eigener Auftragswerke uraufführt. Eine weitere seiner Aufgaben ist die Einspielung der gesamten finnischen Orchestermusik für das Yle-Archiv. Das FRSO unternimmt regelmäßig internationale Konzertreisen und ist in den letzten Jahren in Sälen wie dem Wiener Musikverein, dem Concertgebouw Amsterdam, der Zürcher Tonhalle und dem Barbican Centre in London aufgetreten. Die umfangreiche und vielseitige Diskographie des Orchesters hat international den Beifall der Fachkritik erhalten. Sämtliche seiner Konzerte werden, in der Regel live, auf Yle Radio 1 ausgestrahlt und können auch auf der Yle Areena-Webseite (yle.fi/areena) angehört und angesehen werden.

<https://yle.fi/aihe/rso-english>

Bevor **Hannu Lintu** im Jahr 2013 das Amt des Chefdirigenten des Finnischen Radio-Symphonieorchesters übernahm, war er Künstlerischer Leiter und Chefdirigent des Tampere Philharmonic Orchestra und Erster Gastdirigent des RTÉ National

Symphony Orchestra in Dublin. In jüngerer Zeit gastierte er u.a. beim Deutschen Symphonie-Orchester Berlin, dem Luzerner Sinfonieorchester, dem Orquesta Sinfónica de Galicia, dem Seoul Philharmonic Orchestra sowie den Symphonieorchestern von St. Louis, Baltimore und Toronto; außerdem gab er drei gefeierte Debüts in Europa – beim Staatsorchester Stuttgart, dem Radio-Symphonieorchester Wien und dem NDR Elbphilharmonie Orchester.

Zu seinen Opernprojekten gehören Aulis Sallinen's *Kullervo* bei den Savonlinna Opernfestspielen und *Carmen*, Sallinen's *König Lear*, *Tristan und Isolde* und *Parsifal* an der Finnischen Nationaloper. Hannu Lintu studierte Violoncello und Klavier sowie im Anschluss Dirigieren bei Jorma Panula an der Sibelius-Akademie in Helsinki. Er nahm an Meisterkursen mit Myung-Whun Chung an der Accademia Chigiana in Siena teil und gewann 1994 den 1. Preis beim Nordischen Dirigierwettbewerb in Bergen. Seine breit gefächerte Diskographie erhielt internationalen Beifall sowie Nominierungen für den Grammy und die Gramophone Awards.

www.hannulintu.fi

Ismo Eskelinen gilt als einer der besten klassischen Gitarristen der Welt. Er ist in Konzertsälen wie der Berliner Philharmonie, dem Concertgebouw Amsterdam, der Royal Festival Hall in London und dem Théâtre de la Monnaie in Brüssel aufgetreten. Regelmäßig konzertiert er als Solist mit Orchestern wie dem Helsinki Philharmonic Orchestra, dem Finnischen Radio-Symphonieorchester, dem Lappland Chamber Orchestra, dem BBC Symphony Orchestra und der Nordwestdeutschen Philharmonie; dabei arbeitet er u.a. mit Dirigenten wie Sakari Oramo, Okko Kamu, John Storgårds, Miguel Harth-Bedoya und Ernest Martínez-Izquierdo zusammen.

Als leidenschaftlicher Kammermusiker ist Eskelinen regelmäßiger Gast bei großen Festivals in aller Welt. Sein Repertoire reicht vom 16. Jahrhundert bis in die Gegenwart, und er wurde gleichermaßen für seine Interpretationen der Musik

von Bach gerühmt wie für seine Uraufführungen von Werken, die Komponisten wie Einojuhani Rautavaara, Aulis Sallinen, Kalevi Aho, Olli Mustonen und Sebastian Fagerlund für ihn geschrieben haben. Für seine Einspielungen wurde er mit Preisen und Nominierungen ausgezeichnet. Das vorliegende Album ist sein Debüt bei BIS. Ismo Eskelinen lehrt an der Sibelius-Akademie in Helsinki und ist Künstlerischer Leiter der Riihimäki-Sommerkonzerte in Finnland.

www.ismoeskelinen.com

Né en 1972, **Sebastian Fagerlund** s'est établi comme l'un des compositeurs européens les plus importants de sa génération. Il a étudié la composition à l'Académie Sibelius à Helsinki avec Erkki Jokinen et il en est diplômé depuis 2004. Le travail de Fagerlund se distingue surtout par son intérêt pour les grandes formes et une vision approfondie de la musique comme expression de questions fondamentales et d'expériences existentielles. Un sens instrumental très virtuose ainsi qu'une grande musicalité se remarquent dans toutes ses œuvres, créant des drames musicaux où une énorme expression est alliée à de l'intensité et une communication vivide ainsi qu'à une ouverture vers diverses traditions musicales. Des œuvres de lui ont été commandées et jouées par de nombreux orchestres de premier ordre, des chefs et musiciens renommés dans le monde entier. Sa production passe de l'opéra à la musique de chambre et œuvres solos, les pièces les plus importantes étant ses concertos et morceaux pour orchestre. En 2011, Fagerlund a reçu le renommé prix Teosto pour sa composition pour orchestre *Ignite* qui fut choisie la même année comme œuvre recommandée à l'International Rostrum of Composers à Vienne. Fagerlund a été compositeur résident au Concertgebouw d'Amsterdam pendant la saison 2016/17.

© **BIS 2017**

Quand Sebastian Fagerlund a commencé à composer la pièce orchestrale ***Stonework*** (2014–15), une commande des orchestres philharmoniques de Tampere et de Bergen, il avait décidé d'écrire sous peu une trilogie pour orchestre. C'était une bonne occasion de le faire car il savait que plusieurs commandes pour orchestre étaient au coin de la rue. *Stonework* a été suivie de *Drifts*, composée en 2016–17, une commande conjointe des orchestres symphoniques de la Radio finlandaise, de Göteborg et de la Galicie. Au moment de la rédaction de ce texte, la troisième partie de la trilogie était en préparation, commandée par le Concertgebouw d'Amsterdam,

les orchestres symphoniques la BBC et de la Radio finlandaise. La création aura lieu à Amsterdam en avril 2018.

Les parties composantes de la trilogie sont liées en ce que leur matériau a le même point de départ. Fagerlund en parle comme ayant le «ADN en provenance du même matériau.» Chacune est ainsi une œuvre entièrement indépendante et autosuffisante, même si Fagerlund n'exclut pas la possibilité de les jouer ensemble comme une seule unité.

Selon Fagerlund, le titre *Stonework* fait allusion aux structures et monuments de pierre faits par l'homme et trouvés partout au monde. Ils ont été créés pour diverses raisons et ont servi de points de repère et aides à la navigation ainsi qu'à des rituels chamaniques. L'idée de ces structures a servi d'une sorte d'inspiration abstraite pour l'œuvre. Fagerlund explique que «le point de départ de la composition était un ample motif mélodique-harmonique entendu d'abord très largement au début de la pièce, qui domine la forme générale et aussi l'activité de surface.»

Les premières mesures de *Stonework* nous lancent directement dans l'action, parmi une intensité hautement chargée qui exsude de la puissance. Une forte pulsation rythmique émerge, enrichie par diverses perspectives orchestrales. Après un sommet, la musique devient un paysage sonore presque statique, pétrifié, duquel sortent des lignes mélodiques incurvées. La pulsation rythmique revient, nous menant à dessein – par un long mouvement élancé de vague – à un sommet intensément grandiose et puissant, qui s'effile dans la ligne mélodique passionnée et la coupure soudaine des cordes ; ceci est nécessaire pour équilibrer la charge énergétique frénétique de la musique.

Composé après *Stonework*, *Drifts* a des prémices assez différents ainsi que le suggère le titre qui, par contraste aux structures de pierre dans *Stonework* – se réfère aux accumulations de vent ou d'eau. En plus d'utiliser l'ADN commun à la trilogie orchestrale dans *Drifts*, Fagerlund établit des liens avec une œuvre antérieure,

l'opéra *Höstsonaten* (*La Sonate à l'automne* ; 2014–16), basé sur le film d'Ingmar Bergman. Selon le compositeur, les longues lignes mélodiques de l'opéra firent naturellement leur chemin dans sa nouvelle œuvre orchestrale.

Avec *Drifts*, Fagerlund cherchait principalement à composer une œuvre au tempo surtout lent. C'est d'ailleurs ainsi qu'elle commence, un *largo misterioso* gris foncé émergeant des profondeurs du registre grave. Fagerlund a vite compris cependant que, si ses intentions originales étaient trop précises, il serait inutile d'en rester l'esclave ; dans une certaine mesure, le matériau musical se montra auto-déterminant et, au cours de la composition, du matériau plus rapide commença à se faire un chemin dans la pièce. L'idée de musique lente est néanmoins un courant sous-jacent dominant dans l'œuvre, puisque des tempi différents se chevauchent ou sont présents sur divers niveaux et, en fait, ce n'est qu'à l'approche de la section culminante vers la fin du morceau que le matériau plus rapide prend le dessus.

Comparé à *Stonework* et *Drifts*, le concerto pour guitare *Transit* (2013) offre une perspective totalement différente sur la musique de Fagerlund. Au fond, pardessus tout, se trouvent les défis que la guitare lui posa au moment de la composition du concerto. Pour commencer, les possibilités techniques de la guitare ne lui étaient pas aussi familières que celles du piano ou des principaux instruments de l'orchestre symphonique. De plus, le son doux de la guitare, facilement couvert par l'orchestre, posait ses propres défis.

Fagerlund était tout à fait conscient de ces conditions préalables mais il les tourna à son avantage. Il trouva que l'emploi de la guitare le força à plonger plus profondément qu'auparavant dans sa propre expression et il examina comment le matériau utilisé pouvait être adapté à l'instrument. Il s'intéressait à la manière dont la guitare pouvait être une partie organique du tout et il ne cessa pas de créer une confrontation entre le soliste et l'orchestre. Comme une sorte d'œuvre préparatoire, il écrivit la pièce pour guitare solo *Kosmos* (2011), créée par Ismo Eskelinen, ren-

fermant du matériel qui fit aussi son chemin dans le concerto.

Fagerlund dit que le titre *Transit* n'a pas de fond particulier à programme. Dans la pensée du compositeur, le mot est associé à la manière dont le matériau revient et est transformé tout le long de l'œuvre, comme dans une spirale. Fagerlund identifie trois éléments centraux dans la pièce : une ligne descendante qui apparaît non seulement thématiquement mais aussi en harmonies qui se condensent ; du matériau arpégé typique pour la guitare mais qui peut aussi être entendu sur d'autres instruments ; et une idée syncopée au rythme caractéristique. La participation de la guitare signifie que l'œuvre est plus paisible et d'expression plus transparente que d'habitude dans les compositions de Fagerlund.

Transit compte six mouvements joués sans interruption et, en termes de forme générale, ils créent un arc large et hétérogène. La ligne structurelle descendante de l'œuvre apparaît dès les premières mesures du premier mouvement. La musique est d'abord colorée par une sonorité délicatement transparente, presque pointilliste, mais les événements s'accroissent au cours du mouvement et la guitare s'engage dans un dialogue parfois intense avec l'orchestre. Une atmosphère d'attente domine le second mouvement et le guitariste a l'opportunité d'improviser une brève cadence sur un fond de notes soutenues aux cordes. Dans le troisième mouvement, une version amincie et allongée du motif descendant est entendue aux cordes. L'humeur du mouvement s'intensifie et mène à un puissant sommet orchestral. Les rythmes sont plus nettement angulaires et accentués dans le quatrième mouvement, où le guitariste doit aussi produire des effets percussifs. L'activité commence à se stabiliser dans le cinquième mouvement, menant au mouvement final méditatif. À la fin de la pièce, la véritable nature de la guitare est révélée quand la ligne descendante et le matériau arpégé sont fondus ensemble.

© **Kimmo Korhonen 2017**

L'Orchestre symphonique de la Radio finlandaise (OSRF) est l'orchestre de la Compagnie de diffusion finlandaise (Yle) dont la mission est de promouvoir la culture musicale finlandaise. Fondé en 1927 comme ensemble de 10 musiciens, il s'étendit à l'effectif d'un orchestre symphonique dans les années 1960. Son chef titulaire actuel est Hannu Lintu dont les illustres prédécesseurs comptent Paavo Berglund, Okko Kamu, Leif Segerstam, Jukka-Pekka Saraste et Sakari Oramo. L'OSRF est fort de deux chefs honoraires : Jukka-Pekka Saraste et Sakari Oramo.

La musique contemporaine forme une partie importante du répertoire de l'orchestre qui donne chaque année la création de plusieurs commandes. Une autre de ses missions est d'enregistrer toute la musique finlandaise pour orchestre pour les archives d'Yle. L'OSRF se produit en tournées internationales et, ces dernières années, il a joué au Musikverein de Vienne, Concertgebouw d'Amsterdam, Tonhalle de Zurich et Centre Barbican de Londres. La discographie volumineuse et variée de l'orchestre a reçu l'acclamation internationale des critiques et tous ses concerts sont radiodiffusés, habituellement en direct, sur les ondes de la radio 1 d'Yle. On peut aussi voir et entendre l'OSRF sur le site web d'Yle Areena (yle.fi/areena).

<https://yle.fi/aihe/rso-english>

Hannu Lintu prit en charge le poste de chef principal de l'Orchestre symphonique de la Radio finlandaise en 2013, après avoir occupé les postes de directeur artistique et de chef attitré de l'Orchestre philharmonique de Tampere et de principal chef invité de l'Orchestre symphonique national RTÉ à Dublin. Ses récents engagements ont été faits avec Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Luzerner Sinfonieorchester, Orquesta Sinfónica de Galicia, Orchestre philharmonique de Séoul ainsi que les orchestres symphoniques de Baltimore et de Toronto ; trois débuts européens de récente date ont été couronnés de succès : avec le Staatsorchester Stuttgart, Radio-Symphonieorchester Wien et NDR Elbphilharmonie Orchester.

Ses projets d'opéra comprennent *Kullervo* d'Aulis Sallinen au festival d'opéra de Savonlinna, et *Carmen*, *King Lear* de Sallinen, *Tristan und Isolde* et *Parsifal* avec l'Opéra national finlandais. Hannu Lintu a étudié le violoncelle, le piano et ensuite la direction avec Jorma Panula à l'Académie Sibelius. Il a participé à des classes de maître avec Myung-Whun Chung à l'Accademia Chigiana à Sienne en Italie, et il gagna le premier prix au Concours nordique de direction à Bergen en 1994. Sa vaste discographie a été chaudement reçue sur le plan international et a été mise en nomination pour les prix Grammy et *Gramophone*.

www.hannulintu.fi

Ismo Eskelinen est acclamé comme l'un des meilleurs guitaristes classiques du monde et il a joué à la Philharmonie de Berlin, Concertgebouw d'Amsterdam, Royal Festival Hall de Londres et Théâtre de la Monnaie à Bruxelles. Il se produit régulièrement comme soliste avec des orchestres dont l'Orchestre philharmonique d'Helsinki, l'Orchestre symphonique de la Radio finlandaise, l'Orchestre de chambre de la Laponie, l'Orchestre symphonique de la BBC et NWD Philharmonie, collaborant avec les chefs Sakari Oramo, Okko Kamu, John Storgårds, Miguel Harth-Bedoya et Ernest Martínez-Izquierdo entre autres.

Chambriste passionné, Eskelinen est souvent invité à de grands festivals partout au monde. Son répertoire s'étend du 16e siècle à aujourd'hui et il a été aussi acclamé pour ses interprétations de Bach que pour ses créations d'œuvres écrites pour lui par Einojuhani Rautavaara, Aulis Sallinen, Kalevi Aho, Olli Mustonen et Sebastian Fagerlund. Des enregistrements précédents ont gagné des prix et ont été mis en nomination pour d'autres récompenses. Ce disque est son premier sur étiquette BIS. Ismo Eskelinen enseigne à l'Académie Sibelius à Helsinki et il est directeur artistique des concerts d'été à Riihimäki en Finlande.

www.ismoeskelinen.com

THREE OTHER CONCERTOS BY SEBASTIAN FAGERLUND ON DISC

Violin Concerto 'Darkness in Light' Ignite for orchestra

PEKKA KUUSISTO *violin*

FINNISH RADIO SYMPHONY ORCHESTRA / HANNU LINTU

BIS-2093

Supersonic *pizzicato.lu*

Opus d'or *opushd.net*

Clarinet Concerto Partita for strings and percussion Isola for orchestra

CHRISTOFFER SUNDQVIST *clarinet*

GOTHENBURG SYMPHONY / DIMA SLOBODENIOUK

BIS-1707

Recording of the Month *MusicWeb-International.com*

Double 5 star review *BBC Music Magazine*

Bassoon Concerto 'Mana' - Woodlands for bassoon solo (coupled with Kalevi Aho: Bassoon Concerto)

BRAM VAN SAMBEEK *bassoon*

LAHTI SYMPHONY ORCHESTRA

OKKO KAMU (Fagerlund) & DIMA SLOBODENIOUK (Aho)

BIS-2206

Empfohlen *klassik.com*

Double 5 star review *BBC Music Magazine*

These and other recordings from BIS are also available as high-quality downloads from eClassical.com

The music on BIS's Hybrid SACDs can be played back in Stereo (CD and SACD) as well as in 5.0 Surround sound (SACD).

Our surround sound recordings aim to reproduce the natural sound in a concert venue as faithfully as possible, using the newest technology. In order to do so, all five channels are recorded using the full frequency range, with no separate bass channel added: a so-called 5.0 configuration. If your sub-woofer is switched on, however, most systems will also automatically feed the bass signal coming from the other channels into it. In the case of systems with limited bass reproduction, this may be of benefit to your listening experience.

RECORDING DATA

Recording: February/March 2016 (*Stonework*), August 2016 (*Transit*) and June 2017 (*Drifts*) at Helsinki Music Centre, Finland
Producer: Laura Heikinheimo
Sound engineers: Jari Rantakaulio/YLE (*Stonework*); Enno Mäemets/Editroom Oy and Antti Pohjola/YLE (*Drifts*); Anna-Kaisa Kemppi/YLE (*Transit*)

Equipment: DPA, Schoeps, Sennheiser, Sandhill and Neumann microphones; DAD and Studer microphone preamplifiers / high-resolution A/D converters; ProTools and Pyramix workstations, Lipinski and PSI loudspeakers; Sennheiser headphones

Post-production: Original format: 24-bit / 48 kHz
Editing: Jari Rantakaulio/YLE (*Stonework*); Antti Pohjola/YLE (*Drifts*); Anna-Kaisa Kemppi/YLE (*Transit*)
Mixing: Enno Mäemets

Executive producer: Robert Suff

BOOKLET AND GRAPHIC DESIGN

Cover texts: © BIS 2017; © Kimmo Korhonen 2017
Translations: Andrew Barnett (English); Horst A. Scholz (German); Arlette Lemieux-Chené (French)
Front cover photo: *Base Line* by Serge Saint (cropped), <https://www.flickr.com/photos/sergios/26357214044/> (CC BY 2.0)
Back cover photo of Sebastian Fagerlund: © Sirpa Riihå / Helsingin Sanomat
Typesetting, lay-out: Andrew Barnett (Compact Design)

BIS Records is not responsible for the content or reliability of any external websites whose addresses are published in this booklet.

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.
If we have no representation in your country, please contact:
BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden
Tel.: 08 (Int.+46 8) 54 41 02 30
info@bis.se www.bis.se

BIS-2295 © & © 2017, BIS Records AB, Åkersberga.

SEBASTIAN FAGERLUND

BIS-2295